

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра Залізничного, автомобільного транспорту та підйомно-транспортних машин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
транспорту і будівництва



Кузьменко С.В.
"19" 07 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АВТОТЕХНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти

магістр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Транспорту і будівництва	27-Транспорт	274-Автомобільний транспорт	Автомобільний транспорт

Розробники: Полупан Євген Вікторович, доц., к.т.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)


(підпис)

Шевченко Сергій Іванович, доц., к.т.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії):
залізничного, автомобільного транспорту та підйомно-транспортних машин
(назва кафедри)

Протокол № 1 від 27 07 20 22 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії):

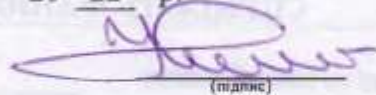

(підпис)

Климаш А.О.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету:
транспорту та будівництва
(назва факультету)

Протокол № 1 від 29 07 20 22 р.

Голова методичної комісії:


(підпис)

Уваров П.Є.
(прізвище та ініціали)

МАНУСКОП	МАНУСКОП	МАНУСКОП	МАНУСКОП
МАНУСКОП	МАНУСКОП	МАНУСКОП	МАНУСКОП

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Профіль дисципліни (мета, предмет, завдання, знання і навички)

Ріст інтенсивності транспортних засобів в сучасних умовах висуває ряд проблем, пов'язаних з розробкою заходів з забезпечення ефективності використання автотранспорту і безпеки дорожнього руху. Смерть і травми при дорожньо-транспортних пригодах (ДТП), що є недопустимо, тому потрібно більше уваги приділяти цим питанням.

Метою засвоєння знань про організаційні аспекти проведення автотехнічної експертизи спрямованої на забезпечення безпеки руху транспортних потоків на автомобільних дорогах і в містах.

Предметом дисципліни «Автотехнічна експертиза» є дослідження обставин дорожньо-транспортних пригод, організація та проведення експертизи, методи експертного дослідження.

Завданням вивчення дисципліни «Автотехнічна експертиза» є оволодіння професійними знаннями в області експертизи та аналізу дорожньо-транспортних пригод: навчання засобам та прийомам раціонального проектування технологій забезпечення безпеки руху транспортних потоків на автомобільних шляхах; засвоєння методик проведення розрахунків типових операцій з оформленням відповідної документації з урахуванням вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: мету і задачі експертизи, поняття судової автотехнічної експертизи; вибір та визначення вихідних даних, необхідних для аналізу ДТП; визначення моменту виникнення небезпеки для руху; розрахунки руху автомобіля; аналіз стійкості транспортних засобів; методику аналізу механізму наїзду автомобіля на перешкоду; методику аналізу маневру автомобіля; розрахунки маневрів при аналізі ДТП; права та обов'язки учасників експертизи.

вміти: працювати з вихідними даними, необхідними для проведення судової автотехнічної експертизи; проводити розрахунки руху автомобіля, руху пішоходів при наїзді автомобіля на пішохода; проводити експертне дослідження транспортних засобів; провести огляд місця дорожньо-транспортної пригоди та оформляти відповідну документацію; за результатами попереднього слідства проаналізувати та відновити механізм (процес) події у всіх його фазах; визначати технічні причини подій і можливість їх запобігання з боку учасників; відповідаючи на запитання постанови слідчого, провести необхідні розрахунки, правильно оформити акт автотехнічної експертизи.

Знання і навички, отримані при вивченні дисципліни, будуть використовуватись у професійному контексті головного інженера (на транспорті), головного фахівця (автомобільного транспорту), директора з транспорту, інженера з транспорту, логіста.

1.2 Програмні компетентності

В наслідок опанування даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК02. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел за допомогою сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність розвивати мовно-комунікативну культуру дослідника; уміння спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ФК02. Вміння застосовувати системний підхід до вирішення інженерних проблем на основі досліджень в рамках спеціалізації.

ФК04. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень на автомобільному транспорті.

ФК06. Здатність демонструвати розуміння необхідності дотримання професійних і етичних стандартів високого рівня при вирішенні поставлених задач.

ФК07. Здатність демонструвати розуміння правових рамок, що мають відношення до функціонування об'єктів автомобільного транспорту України, зокрема питання персоналу, здоров'я, безпеки і ризику (у тому числі екологічного ризику).

ФК11. Вміння виявляти об'єкти автомобільного транспорту для вдосконалення техніки та технологій.

ФК14. Вміння грамотно здійснювати аналіз і синтез при вивченні технічних систем об'єктів автомобільного транспорту.

ФК15. Вміння вибирати та застосовувати на практиці методи дослідження, планування і проводити необхідні експерименти, інтерпретувати результати і робити висновки щодо оптимальності рішень, що приймаються у сфері виробництва, експлуатації та ремонту об'єктів автомобільного транспорту.

ФК16. Вміння використовувати закони й принципи інженерії за спеціалізацією, математичний апарат високого рівня для проектування, конструювання, виробництва, монтажу, експлуатації, технічного обслуговування та утилізації об'єктів, явищ і процесів у сфері авто-мобільного транспорту.

1.3 Програмні результати навчання

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

РН01. Вміти ставити, досліджувати, аналізувати і розв'язувати складні інженерні завдання і проблеми у сфері автомобільного транспорту, що потребує оновлення та інтеграції знань, у тому числі в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

РН02. Демонструвати здатність проводити дослідницьку та/або інноваційну діяльність у створенні, експлуатації та ремонті об'єктів авто-мобільного транспорту.

РН05. Демонструвати здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з проблем створення, експлуатації та ремонту об'єктів автомобільного транспорту, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН11. Вміти вільно користуватися сучасними методами збору, обробки та інтерпретації науково-технічної інформації для підготовки проект-них та аналітичних рішень, експертних висновків та рекомендацій.

РН13. Вміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення інженерних задач, пов'язаних з професійною діяльністю.

РН16. Вміти розраховувати характеристики об'єктів автомобільного транспорту.

РН21. Вміти обирати необхідні методи та засоби досліджень, розробляти та аналізувати фізичні, математичні та комп'ютерні моделі об'єктів дослідження, що стосуються створення, експлуатації та ремонту об'єктів автомобільного транспорту.

РН26. Демонструвати здатність визначати ризики, забезпечувати особисту безпеку та безпеку інших людей у сфері професійної діяльності.

1.4 Навчальна робота за дисципліною

Тип дисципліни: вибіркова
(обов'язкова, вибіркова)

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота
(лекції, лабораторні заняття, практичні заняття, курсова робота, самостійна робота, тощо)

Семестри: 2
(номери семестрів, коли вивчається дисципліна)

Обсяг дисципліни: загальна кількість годин - 150; кількість кредитів ECTS - 5

Денна форма навчання:

- 2 семестр: лекції – 28 год., лабораторні заняття - - год., практичні – 28 год., самостійна робота студентів – 94 год.; кількість кредитів ECTS – 5, вид контролю – залік
(залік; іспит)

Заочна форма навчання:

- 2 семестр: лекції – 6 год., лабораторні заняття - - год., практичні – 6 год., самостійна робота студентів – 138 год.; кількість кредитів ECTS – 5, вид контролю – залік
(залік; іспит)

Мова навчання: українська
(українська, англійська, французька, німецька)

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри Залізничного, автомобільного транспорту та підйомно-транспортних машин, які безпосередньо проводять заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою iiscienceii@ukr.net

1.5 Передумови для вивчення

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
7	Теорія експлуатаційних властивостей автомобілів	Експлуатаційні властивості автомобіля. Механіка автомобільного колеса. Керованість автомобіля. Стійкість автомобіля. Гальмівні властивості автомобіля.
1	Технічна експлуатація автомобілів	Організація технологічного процесу технічного обслуговування та ремонту легкових автомобілів. Характеристика та організаційно-технологічні особливості виконання те та поточного ремонту. Гальмова система, рульове управління і передній міст.
2	Аналіз конструкцій, основи розрахунку автомобілів	Рульове управління. Підвіска. Шини та колеса.

2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
<i>Тема 1. Визначення та класифікація дорожньо-транспортних пригод. Визначення, класифікація та порядок обліку ДТП. Облік ДТП. первинні документи обліку.</i>		
Лекції	<i>Стислий зміст.</i> Визначення і класифікація ДТП. Базові нормативно-правові акти у сфері надання безпеки дорожнього руху. Правила дорожнього руху. Міжнародна конвенція про дорожній рух. Визначення і класифікація ДТП. Облік ДТП. Відомості для обліку ДТП.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <i>Розрахунки основних параметрів руху автомобіля.</i> <i>Стислий зміст.</i> Отримання навиків розрахунку основних параметрів руху автомобіля, а саме: сталого уповільнення, зупиночного шляху, швидкості руху автомобіля перед гальмуванням.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<i>Стислий зміст.</i> Більш глибоке ознайомлення з поняттям ДТП, базовими нормативно-правовими актами у сфері надання безпеки дорожнього руху, правилами дорожнього руху, міжнародними конвенціями про дорожній рух.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<i>Тема 2. Поняття кримінальної відповідальності.</i>		
Лекції	<i>Стислий зміст.</i> Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху. Незаконне заволодіння транспортним засобом.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <i>Фронтальний наїзд на пішохода при необмеженій видимості і оглядовості.</i> <i>Стислий зміст.</i> Аналіз фронтального наїзду на пішохода при необмеженій видимості і оглядовості.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<i>Стислий зміст.</i> Більш глибоке вивчення правил безпеки дорожнього руху.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<i>Тема 3. Порушення правил чинних на транспорті.</i>		
Лекції	<i>Стислий зміст.</i> Особливості кваліфікації автотransпортних злочинів. Причинний зв'язок між діями і наслідками. Форма вини. Відповідальність за порушення вимог БДР згідно вимогами Кодексу України про адміністративні правопорушення.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <i>Дослідження наїзду автомобіля на пішохода в умовах обмеженої видимості та оглядовості.</i> <i>Стислий зміст.</i> Проведення експертних досліджень ДТП, пов'язаних із наїздом на пішохода, в умовах обмеженої видимості та оглядовості.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<i>Стислий зміст.</i> Більш глибоке вивчення особливостей кваліфікації автотransпортних злочинів, причинних зв'язків між діями і наслідками, форма вини, відповідальності за порушення вимог БДР згідно вимогами Кодексу України про адміністративні правопорушення	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
<i>Тема 4. Історичні аспекти становлення та розвитку експертизи.</i>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття судової інженерно-транспортної експертизи. Процесуальні питання призначення авто технічної експертизи. Обов'язки, права та відповідальність експерта. Загальні поняття судової експертизи. Обов'язки, права та відповідальність експерта. Порядок призначення судової експертизи. Зміст та структура висновку судової експертизи.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Дослідження наїзду автомобіля на пішохода при обмеженій оглядовості в режимі гальмування автомобіля.</u> <u>Стислий зміст.</u> Проведення експертних досліджень ДТП, пов'язаних із наїздом на пішохода, при обмеженій видимості в режимі гальмування автомобіля.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення поняття судової інженерно-транспортної експертизи, процесуальних питань призначення авто технічної експертизи, обов'язків, прав та відповідальності експерта, загальних понять судової експертизи, порядку призначення судової експертизи, змісту та структури висновку судової експертизи.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<i>Тема 5. Види судової інженерно-транспортної експертизи, її предмет, завдання та питання, що вирішуються.</i>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Застосування спеціальних знань під час дослідження ДТП. Судова транспортно-трасологічна експертиза. Судова експертиза стану доріг і дорожніх умов у місцях ДТП. Судова експертиза цілого за частинами. Судова експертиза нашарувань на одязі (взутті). Судова експертиза слідів транспортних засобів. Судова експертиза матеріалів, речовин та виробів. Експертиза волокон і волокнистих матеріалів. Експертиза лакофарбових матеріалів та покриттів. Експертиза нафтопродуктів та пально-мастильних матеріалів. Експертиза металів і сплавів. Експертиза полімерів, пластмас і скла. Грунтознавча експертиза. Автоварознавча експертиза. Психологічна експертиза. Судово-медична експертиза. Судово-медична експертиза речових доказів. Дослідження тканин тіла людини. Дослідження волосся. Дослідження поту.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Дослідження наїзду автомобіля на пішохода при обмеженій оглядовості в режимі рівномірного руху автомобіля.</u> <u>Стислий зміст.</u> Проведення експертних досліджень ДТП, пов'язаних із наїздом на пішоходів, при обмеженій оглядовості в режимі рівномірного руху автомобіля.	Тести; Індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення різних видів експертиз що проводяться у разі виникнення ДТП.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<i>Тема 6. Методики по визначенню причин ДТП в залежності від ситуації.</i>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття і класифікація об'єкту судової	Участь в

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
	автотехнічної експертизи. Об'єкти судової експертизи можуть класифікуватися по різних підставах. Поняття і класифікація предмету судової автотехнічної експертизи. Завдання судової автотехнічної експертизи. Методи судово-експертної діяльності і методики експертного дослідження. Дослідження наїзду ТЗ на пішохода. Дослідження зіткнення транспортних засобів.	обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Наїзд з ударом що був нанесений боковою поверхнею автомобіля в умовах необмеженої видимості та оглядовості.</u> <u>Стислий зміст.</u> Аналіз наїзду з ударом, що був нанесений боковою поверхнею автомобіля в умовах необмеженої видимості та оглядовості..	Тести; Індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення поняття і класифікації об'єкту судової автотехнічної експертизи, завдання судової автотехнічної експертизи, методів судово-експертної діяльності і методик експертного дослідження.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<u>Тема 7. Класифікація слідів, що виникають під час ДТП, їх значення у процесі дослідження обставин ДТП.</u>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Дорожньо-транспортна пригода. Сліди, залишені транспортними засобами. Сліди й пошкодження на транспортних засобах. Сліди й пошкодження, що виникають під час наїзду на пішохода. Сліди й пошкодження у разі перекидання транспортного засобу. Характеристика слідів. Сліди юзу. Сліди ковзання частин транспортного засобу. Ділянки дрібних частинок, що обсыпалися. Сліди, залишені постраждалими під час наїзду. Утворення слідів на різних стадіях механізму ДТП.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Наїзд на пішохода, що йде в смузі руху автомобіля, паралельно йому.</u> <u>Стислий зміст.</u> Аналіз наїзду на пішохода, що йде в смузі руху автомобіля, паралельно йому.	Тести; Індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення слідів, що виникають під час ДТП.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<u>Тема 8. Огляд місця дорожньо-транспортної пригоди. загальний та детальний огляд. основні задачі спеціаліста-автотехніка.</u>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Огляд місця ДТП. Застосування судової фотографії під час огляду місця ДТП. Застосування відеозапису. Додаткові способи фіксації результатів огляду місця дорожньо-транспортної пригоди. Визначення та фіксація слідів на місці ДТП. Вилучення з місця ДТП речових доказів. Особливості проведення огляду місця наїзду. Огляд місця наїзду на пішохода чи перешкоду. Особливості проведення огляду місця наїзду. Огляд місця наїзду на пішохода чи перешкоду. Огляд місця зіткнення транспортних засобів. Огляд місця перекидання транспортного засобу. Особливості огляду місця ДТП, коли водій зник з місця події. Проведення огляду трупа постраждалого в ДТП.	Участь в обговоренні на лекції

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
Практичні заняття	Тема. <u>Дослідження можливості запобігти наїзду автомобіля на пішохода.</u> <u>Стислий зміст.</u> Проведення експертних досліджень ДТП, пов'язаних із наїздом на пішохода, щодо можливості запобігти наїзду автомобіля на пішохода.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення питання огляду місця дорожньо-транспортної пригоди, загального та детального огляду.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<u>Тема 9. Фактичні дані про параметри ДТП.</u>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Методика визначення видимості під час огляду місця події. Вимоги до складання протоколу огляду місця події. Схема до протоколу огляду місця ДТП.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Фронтальний наїзд в умовах оглядовості, яка обмежена нерухомим або тим об'єктом, що рухається паралельно.</u> <u>Стислий зміст.</u> Аналіз фронтального наїзду в умовах оглядовості, яка обмежена нерухомим або тим об'єктом, що рухається паралельно.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення методики визначення видимості під час огляду місця події, вимог до складання протоколу огляду місця події, схем до протоколу огляду місця ДТП.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<u>Тема 10. Вибір та визначення вихідних даних для аналізу ДТП.</u>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Утворення слідів на різних стадіях механізму ДТП. Визначення інформативних ознак у слідах ковзання автомобілів. Особливості вимірювання перемінної ширини проїжджої частини. Сліди й пошкодження, що виникають під час наїзду на пішохода. Вимірювання поздовжнього і поперечного ухилу дороги.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Наїзд в умовах обмеження оглядовості зустрічним руховим об'єктом.</u> <u>Стислий зміст.</u> Аналіз наїзду в умовах обмеження оглядовості зустрічним руховим об'єктом.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення питання вибору та визначення вихідних даних для аналізу ДТП.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<u>Тема 11. Аналіз механізму дорожньо-транспортних пригод.</u>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Визначення місця зіткнення транспортних засобів. Фіксація ознак місця зіткнення. Огляд транспортних засобів. Причини зіткнень ТЗ. Механізм зіткнення ТЗ. Особливості типів контакту під час зіткнення. Основні параметри процесу зближення ТЗ. Огляд ТЗ. Цілі і завдання дослідження технічного стану транспортних засобів. Огляд місця зіткнення транспортних засобів. Огляд місця перекидання транспортного засобу. Особливості огляду місця ДТП, коли водій зник з місця події. Технічні величини, застосовувані при виконанні САТЕ.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Фронтальний наїзд при необмежених оглядовості та видимості.</u>	Тести; індивідуальні завдання

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
	<u>Стислий зміст.</u> Аналіз фронтального наїзду при необмежених оглядовості та видимості.	
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення механізмів дорожньо-транспортних пригод..	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<u>Тема 12. Методики виконання експертного дослідження наїзду ТЗ на пішохода.</u>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Класифікація наїздів ТЗ на пішоходів. Основні питання експертного дослідження наїзду на пішохода. Визначення технічної можливості запобігання наїзду ТЗ на пішохода. Момент виникнення небезпечної обстановки, що створюється діями пішоходів. Експертне дослідження наїзду ТЗ на пішохода, який рухається в поперечному напрямку (справа наліво або зліва направо, відносно напрямку руху ТЗ). Розрахунок швидкості руху ТЗ перед початком її зниження. Визначення сповільнення ТЗ. Визначення переміщення центру тяжіння. Визначення швидкості руху ТЗ. Розрахунок максимально допустимих швидкостей руху ТЗ за різними дорожніми умовами. Розрахунок зупинкового шляху і супутніх йому величин. Розрахунок величини віддалення ТЗ від місця наїзду у момент виникнення небезпеки для руху. Вирішення питання про наявність або відсутність у водія ТЗ технічної можливості запобігти наїзду на пішохода. Найчастіші випадки, що відрізняються умовами при яких стався наїзд. Дослідження питання про технічну можливість запобігти наїзду ТЗ на пішохода за часом його руху. Експертна оцінка дій водія, який зробив наїзд на пішохода на пішохідному переході.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Аналіз маневру автомобіля.</u> <u>Стислий зміст.</u> Проведення експертних досліджень ДТП, пов'язаних із маневруванням автомобіля.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення методик виконання експертного дослідження наїзду ТЗ на пішохода.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання
<u>Тема 13. Методики виконання експертного дослідження.</u>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Визначення технічної можливості запобігти перехресні зіткнення. Визначення технічної можливості запобігання зіткнення транспортних засобів шляхом гальмування при русі на перехрестях в умовах обмеженої оглядовості. Визначення технічної можливості запобігання дорожньо-транспортних пригод шляхом гальмування при попутному рухові перешкоди в умовах необмеженої оглядовості. Зустрічне зіткнення без гальмування зустрічного ТЗ-2. Зустрічне зіткнення за умови руху ТЗ-2 перед зіткненням в загальмованому стані. Дослідження маневру ТЗ.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Аналіз зіткнення автомобіля.</u> <u>Стислий зміст.</u> Проведення експертних досліджень ДТП, пов'язаних із зіткненням автомобілів.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення методик виконання експертного дослідження.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
Тема 14. <i>Аналіз можливості запобігання ДТП. Оцінка причинного зв'язку між діями водія і ДТП.</i>		
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Перевищення водієм швидкості руху. Несвоєчасне вжиття заходів, щодо уникнення ДТП. Застосування маневру замість гальмування. Застосування екстреного (різкого) гальмування. Неправильний вибір дистанції. Неправильний вибір інтервалу. Створення перешкоди для руху. Експлуатація несправного транспортного засобу. Причинний зв'язок між діями пішоходів і ДТП.	Участь в обговоренні на лекції
Практичні заняття	Тема. <u>Наїзд на пішохода в умовах обмеженої оглядовості.</u> <u>Стислий зміст.</u> Аналізу наїзду на пішохода в умовах обмеженої видимості.	Тести; індивідуальні завдання
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Більш глибоке вивчення можливостей запобігання ДТП.	Опитування під час практичних занять; індивідуальні завдання

3 РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Номер теми	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		лк	пз	лб	завд	с.р.		лк	пз	лб	завд	с.р.
I-й семестр												
1	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
2	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
3	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
4	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
5	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
6	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
7	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
8	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
9	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
10	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
11	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
12	10,9	2	2	-	-	6,9	10,814	0,432	0,432	-	-	9,95
13	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
14	10,7	2	2	-	-	6,7	10,69	0,42	0,42	-	-	9,85
Всього годин	150	28	28	-	-	94	120	6	6	-	-	138

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Вимоги
90 – 100	А	<p><u>Знати:</u> мету і задачі експертизи, поняття судової автотехнічної експертизи; вибір та визначення вихідних даних, необхідних для аналізу ДТП; визначення моменту виникнення небезпеки для руху; розрахунки руху автомобіля; аналіз стійкості транспортних засобів; методику аналізу механізму наїзду автомобіля на перешкоду; методику аналізу маневру автомобіля; розрахунки маневрів при аналізі ДТП; права та обов'язки учасників експертизи.</p> <p><u>Вміти:</u> працювати з вихідними даними, необхідними для проведення судової автотехнічної експертизи; проводити розрахунки руху автомобіля, руху пішоходів при наїзді автомобіля на пішохода; проводити експертне дослідження транспортних засобів; провести огляд місця дорожньо-транспортної пригоди та оформляти відповідну документацію; за результатами попереднього слідства проаналізувати та відновити механізм (процес) події у всіх його фазах; визначати технічні причини подій і можливість їх запобігання з боку учасників; відповідаючи на запитання постанови слідчого, провести необхідні розрахунки, правильно оформити акт автотехнічної експертизи.</p>
82 – 89	В	<p><u>Знати:</u> мету і задачі експертизи, поняття судової автотехнічної експертизи; вибір та визначення вихідних даних, необхідних для аналізу ДТП; визначення моменту виникнення небезпеки для руху;</p>

		<p>розрахунки руху автомобіля; аналіз стійкості транспортних засобів; методику аналізу механізму наїзду автомобіля на перешкоду; методику аналізу маневру автомобіля; розрахунки маневрів при аналізі ДТП.</p> <p><i>Вміти:</i> працювати з вихідними даними, необхідними для проведення судової автотехнічної експертизи; проводити розрахунки руху автомобіля, руху пішоходів при наїзді автомобіля на пішохода; проводити експертне дослідження транспортних засобів; провести огляд місця дорожньо-транспортної пригоди та оформляти відповідну документацію; за результатами попереднього слідства проаналізувати та відновити механізм (процес) події у всіх його фазах; визначити технічні причини подій і можливість їх запобігання з боку учасників.</p>
74 – 81	C	<p><i>Знати:</i> мету і задачі експертизи, поняття судової автотехнічної експертизи; вибір та визначення вихідних даних, необхідних для аналізу ДТП; визначення моменту виникнення небезпеки для руху; розрахунки руху автомобіля; аналіз стійкості транспортних засобів; методику аналізу механізму наїзду автомобіля на перешкоду; методику аналізу маневру автомобіля.</p> <p><i>Вміти:</i> працювати з вихідними даними, необхідними для проведення судової автотехнічної експертизи; проводити розрахунки руху автомобіля, руху пішоходів при наїзді автомобіля на пішохода; проводити експертне дослідження транспортних засобів; провести огляд місця дорожньо-транспортної пригоди та оформляти відповідну документацію; за результатами попереднього слідства проаналізувати та відновити механізм (процес) події у всіх його фазах.</p>
64 – 73	D	<p><i>Знати:</i> мету і задачі експертизи, поняття судової автотехнічної експертизи; вибір та визначення вихідних даних, необхідних для аналізу ДТП; визначення моменту виникнення небезпеки для руху; розрахунки руху автомобіля; аналіз стійкості транспортних засобів; методику аналізу механізму наїзду автомобіля на перешкоду.</p> <p><i>Вміти:</i> працювати з вихідними даними, необхідними для проведення судової автотехнічної експертизи; проводити розрахунки руху автомобіля, руху пішоходів при наїзді автомобіля на пішохода; проводити експертне дослідження транспортних засобів; провести огляд місця дорожньо-транспортної пригоди та оформляти відповідну документацію.</p>
60 – 63	E	<p><i>Знати:</i> мету і задачі експертизи, поняття судової автотехнічної експертизи; вибір та визначення вихідних даних, необхідних для аналізу ДТП; визначення моменту виникнення небезпеки для руху; розрахунки руху автомобіля; аналіз стійкості транспортних засобів.</p> <p><i>Вміти:</i> працювати з вихідними даними, необхідними для проведення судової автотехнічної експертизи; проводити розрахунки руху автомобіля, руху пішоходів при наїзді автомобіля на пішохода;</p>

		проводити експертне дослідження транспортних засобів.
35 – 59	Fx	<u>Знати:</u> мету і задачі експертизи, поняття судової автотехнічної експертизи; вибір та визначення вихідних даних, необхідних для аналізу ДТП; визначення моменту виникнення небезпеки для руху; розрахунки руху автомобіля. <u>Вміти:</u> працювати з вихідними даними, необхідними для проведення судової автотехнічної експертизи; проводити розрахунки руху автомобіля, руху пішоходів при наїзді автомобіля на пішохода.
0 – 34	F	<u>Знати:</u> мету і задачі експертизи, поняття судової автотехнічної експертизи; вибір та визначення вихідних даних, необхідних для аналізу ДТП; визначення моменту виникнення небезпеки для руху. <u>Вміти:</u> працювати з вихідними даними, необхідними для проведення судової автотехнічної експертизи.

5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

5.1 Документи і форми навчально-методичного забезпечення дисципліни

1. Конспект лекцій з дисципліни “Автотехнічна експертиза” для студентів спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» / Уклад.: Є.В. Полупан, С.І. Шевченко. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. – 330 с.

2. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни "Автотехнічна експертиза" (для студентів спеціальності 274 "Автомобільний транспорт") / Уклад.: Є.В. Полупан, С.І. Шевченко. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. – 95 с.

3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Автотехнічна експертиза" (для студентів спеціальності 274 "Автомобільний транспорт") / Уклад.: Є.В. Полупан, С.І. Шевченко. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. – 20 с.

4. Методичні вказівки до контрольних робіт з дисципліни "Автотехнічна експертиза" (для студентів спеціальності 274 "Автомобільний транспорт") / Уклад.: Є.В. Полупан, С.І. Шевченко. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. – 22 с.

5.2 Джерела інформації

1. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод. Український центр після аварійного захисту / П. В. Галаса, В. Б. Кисельов, А. С. Куйбіда та ін. – «Експерт-Сервіс – Київ.
2. Решетніков Є. Б. Експертне дослідження наїзду на пішохода : учб. посібник / Є. Б. Решетніков. – Харків : видавництво ХДАДТУ, 1999. – 89 с.
3. Талицкий И. И. Безопасность движения на автомобильном транспорте. Справочник / И. И. Талицкий, В. Л. Чугуев, Ю. Ф. Щербинин. – М. : Транспорт, 1988 – 158 с.
4. Іларионов Н. Л. Експертиза дорожньо-транспортних випадків / Н. Л. Іларионов. – М. : Транспорт, 1989. – 255 с.
5. Боровський Б. Е. Безпека руху автомобільного транспорту / Б. Е. Боровський. – Л. : Лениздат, 1989. 304 с.
6. Автотранспортна експертиза: підручник / В. К. Доля, Ю. О. Давідіч, А. І. Лозовий та ін. ; за ред. В. К. Доля; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2011. – 438 с.

7. Кристи Н. М. Экспертное исследование наездов на пешеходов : учеб. пособие / Н. М. Кристи // Всесоюзный научно-исследовательский институт судебных экспертиз (ВНИИСЭ), 1983. – 111 с.
8. Туренко А.М. Автотехнічна експертиза. Дослідження обставин ДНІ.: підручник для вищих навчальних закладів / А.М. Туренко, В.І. Клименко, О.В. Сараєв, С.В. Данець. - Х.: ХНАДУ, 2012. - 320 с.
9. Автотранспортна експертиза: підручник/ В.К. Доля, Ю.О. Давідіч, А.І. Лозовий та ін.; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2011.-422 с.
10. Кристи Н.Н. Методические рекомендации по производству автотехнической экспертизы / Н.Н. Кристи. - М.: ЦНИИСЗ, 1971.- 124 с.
11. Туренко А.Н., Клименко В.И., Сараєв А.В. Автотехническая экспертиза: Учебное пособие. - Харьков: ХНАДУ, 2007. - С. 20- 36.
12. Галаса П. П. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод / П. П. Галаса. – Київ : «Український центр післяаварійного захисту», 1995. – 240 с.
13. Судебная автотехническая экспертиза. В 2 ч. / под научи, руков. В.А. Иларионова. - Ч. 2. - М.: Министерство юстиции СССР, 1980.-490 с.
14. Галаса П.В. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод/ П.В. ГаласаДЗ.Б. Кисильов, А.С. Куйбіда та ін. - К., 1995. - 192 с.
15. Балакин В.Д. Экспертиза дорожно-транспортных происшествий: учебное пособие / В.Д. Балакин. - 2-е изд., перераб. и доп. - Омск: СибАДИ, 2010. - 136 с.
16. Правила дорожнього руху України. - Х.: ТІІ 111 «Светофор», 2001.- 88 с.
17. Інформаційні ресурси
18. Кабінет Міністрів України/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
19. Законодавство України/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>
20. Державна служба статистики України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
21. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbud.gov.ua/>
22. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6)/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
23. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.cbs.rv.ua/>
24. Наукова бібліотека НУВЕП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75)/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (http://www.nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php)
25. Електронний ресурс розміщення в цифровому репозиторії/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ep3.nuwm.edu.ua/>